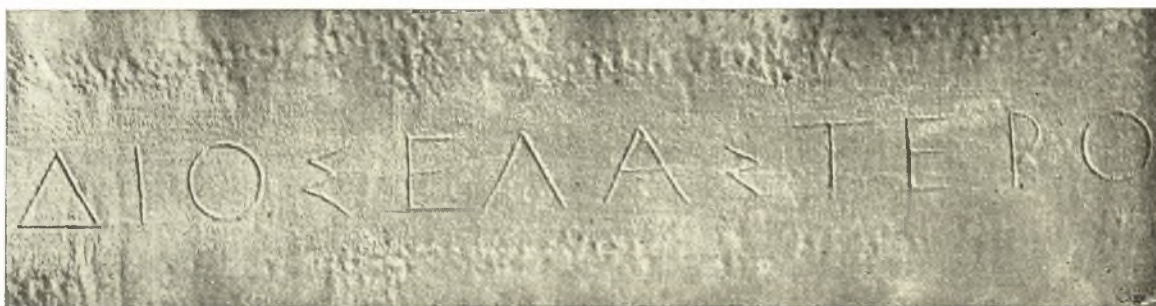

ΖΕΥΣ ΕΛΑΣΤΕΡΟΣ ΕΝ ΠΑΡΩ.

ΥΠΟ Ν. Μ. ΚΟΝΤΟΛΕΟΝΤΟΣ

Τὴν λατρείαν τοῦ Διὸς Ἐλαστέρου ἐν Πάρῳ γνωρίζομεν διὰ τριῶν ἐπιγραφῶν, ἐκ τῶν ὁποίων ἢ μία μόνον, ἐσχάτως εὐρεθεῖσα, διασφύζει ἀκέραιον τὸ ἀσύνηθες καὶ διὰ πρώτην φορὰν ἀπαντῶν ἐπιθετον τοῦτο τοῦ Διός. Εἰς τὰς δύο ἄλλας, αἱ ὁποῖαι διέσφζον μέρος μόνον τοῦ ἐπιθέτου, συμπληρῶνεται νῦν ἀσφαλῶς τοῦτο.

1. Ἡ νῦν τὸ πρῶτον δημοσιευομένη ἐπιγραφή ἀνευρέθη κατὰ τὸ θῆρος τοῦ 1949

Εἰκ. 1. Ἐπιγραφή ἐπὶ κιονίσκου ἐκ Πάρου.

ἔξωθι τῆς ΝΔ γωνίας τοῦ περιβόλου τῆς Παναγίας Καταπολιανῆς ἢ Ἐκατονταφυλιανῆς ἐν τῇ πόλει τῆς Πάρου, εἶναι δὲ κεχαραγμένη ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρου μέρους κιονίσκου, ἐντὸς ἰδιαίτερος λελασμένης κατακορύφου λωρίδος καὶ κατευθύνεται ἐκ τῶν ἄνω πρὸς τὰ κάτω. Τὸ σχῆμα τῶν γραμμάτων δεικνύει ἢ ἐξ ἐκτύπου φωτογραφία (εἰκ. 1), εἶναι δὲ ταῦτα τῶν μέσων περίπου τοῦ 5^{ου} π.Χ. αἰῶνος καὶ ἔχουν ὕψος 3 ἐκ. Ὁ κιονίσκος ἔχει ὕψος 1,01, ἄνω διάμετρον 0,33 καὶ κάτω 0,36· κατὰ τὴν ἄνω αὐτοῦ ἐπιφάνειαν φέρει ἀναθύρωσιν, οὐχὶ ὁμως καὶ τὸρμον γομφώσεως. Ἡ ἐπιγραφή ἀναγινώσκειται ὡς ἑξῆς:

Διὸς Ἐλαστέρο

Ὁ κιονίσκος ἀπετέλει προφανῶς ὄρον τεμένους τοῦ Διὸς Ἐλαστέρου. Μελλοντικὴ ἔρευνα θὰ δείξῃ, ἂν ὁ τύπος τῆς ἀνευρέσεως τοῦ κιονίσκου εἶναι ἀκριβῶς τὸ τέμενος τοῦτο.

2. Ἡ ἐπιγραφή, τὴν ὁποῖαν ἐδημοσίευσεν ἐν Ἀρχ. Δελτ. 14, 1931-32 (1935) Παράρτ. σ. 49 καὶ τὴν ὁποῖαν ἀπεικονίζω ἐνταῦθα (εἰκ. 2), ἀναγινώσκεται νῦν ἀσφαλῶς οὕτω:

Διὸς [Ἐλα]-
στέρο Π
ατρώιο.

Εἰκ. 2. Ἐπιγραφή ἐκ Πάρου

Τὴν συμπλήρωσιν *εὐάστερος*, τὴν ὁποῖαν εἶχον προτείνει τότε καὶ ἤτις παλαιογραφικῶς δὲν ἀπεῖχε πολὺ τοῦ ὀρθοῦ, δὲν εἶχον τολμῆσει ὁπωσδήποτε νὰ εἰσαγάγω εἰς τὸ κείμενον ὀρθῶς ὁ Μ. Ρ. NILSSON *Gesch. d. griech. Rel.* I 1941, 525 σημ. 2 εἶχε θεωρήσει ὅτι δυστυχῶς τὸ ἐπίθετον δὲν ἠδύνατο νὰ συμπληρωθῇ ἀσφαλῶς, ἀφοῦ ἡ ἀκριβῆς συμπλήρωσις ἦτο λέξις νέα καὶ ἐπίθετον ἄγνωστον. Ἐν *IG XII Supplementum* σ. 107 ἀρ. 207 εἶχε συμπληρωθῇ ἀδιστακτικῶς *Περιστέρο* ἐκ τῆς παρ' *ΑΘΗΝΑΙΩ* 9,395 ἀδιηγήσεως, τὴν συμπλήρωσιν δ' ἐδέχθη καὶ ὁ Ο. RUBENSOHN *R.E.* ἐν λ. *Paros* στ. 1841 καὶ 1847 θεωρηθέντος ὅτι ὁ Ζεὺς οὗτος ἦτο ἀνάλογος πρὸς τὸν Δία Ἀφροδίσιον. Καὶ ἡ ἐπιγραφή αὕτη, ὡς δεικνύει ἡ εἰκ. 2, ἀπετέλει ὄρον, πιθανώτατα δὲ τοῦ αὐτοῦ ὡς καὶ ἡ προηγουμένη τεμένους.

3. Ἐξ ἐκτύπου τοῦ Μ. Κρίσπη εἶχε δημοσιεύσει ὁ HILLER von GAERTRINGEN ἐν *Sitzb. Berl. Ak.* 1906, 786 (= *IG XII* 5, 1027, πρβ. καὶ A. B. COOK *Zeus* II 946 εἰκ. 14) ἐπιγραφὴν εὐρεθεῖσαν ἐν τῇ πόλει τῆς Πάρου (συνοικία Χωριάτικα) οὕτω:

Βωμὸς Διὸς Ἐ[νδένδ]-
ρο, τῶν ἀπὸ Μ[αν]δρο-
θέμιος· μέλιτι σπένδεται.

Ἡ συμπλήρωσις εἶχε στηριχθῆ εἰς γλῶσσαν τοῦ Ἡσυχίου: *Ἐνδένδρος* παρὰ *Ροδίους* Ζεὺς καὶ Διόνυσος ἐν *Βοιωτοῖς*. Ὁ Ζεὺς Ἐνδένδρος τῆς Πάρου ἐγένετο γενικῶς ἀποδεκτός: WILAMOWITZ *Glaube d. Hell.* I 34 καὶ 125, STENGEL *Kultusalt.*³ σ. 104, A. B. COOK *Zeus* II 946 καὶ III 1173, HILLER v. GAERTRINGEN *Gnomon* 1930, 428, ROSCHER *Myth. Lex.* VI 624, O. RUBENSOHN *R. E.* ἐν λ. *Paros* στ. 1841. Ἡδη ὁμως ἡ ὑπὸ τοῦ Ἡσυχίου ἐντόπισις τῆς λατρείας τοῦ Διὸς Ἐνδένδρου εἰς τὴν Ρόδον ἐγείρει ἐνδοιασμοὺς διὰ τὴν παραδοχὴν τῆς αὐτῆς λατρείας καὶ εἰς τὴν Πάρου. Εἶναι ἀναντίρρητον ὅτι καὶ ἐν τῇ ἐπιγραφῇ ταύτῃ ὀφείλομεν νὰ ἀναγνώσωμεν:

Βωμὸς Διὸς Ἐ[λαστέ]-
ρο κ.τ.λ.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν συμπληρουμένων γραμμάτων εἶναι ἀκριβῶς ὁ αὐτός.

Νομίζω ὅτι οὐδεὶς δισταγμὸς ἐπιτρέπεται διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν ἐπιθέτων τοῦ Διὸς εἰς τὰς ἐπιγραφὰς 2 καὶ 3 διὰ τοῦ Ἐλάστερος.

Ἐκ τοῦ περιεχομένου ἄλλως τε τῶν τριῶν ἐπιγραφῶν εἶναι προφανές, κατὰ τὴν γνώμην μου, ἢ μεταξὺ τούτων σχέσις. Τὴν σύναψιν τοῦ Διὸς ὡς Ἐλαστέρου καὶ Πατρῶου εἰς τὴν ἐπιγρ. 2 ἐρμηνεύει ἡ ἀρχαϊκὴ ἐπιγραφὴ 3. Ὁ Ἐλάστερος Ζεὺς τῆς τελευταίας ταύτης ἀνήκει εἰς τοὺς ἀπὸ *Μανδροθέμιος*, εἶναι ἄρα *πατρῶος*, θεὸς προσιάτης τῆς φρατρίας ἢ οἴκου τοῦ Μανδροθέμιος καὶ τῶν ἐξ αὐτοῦ. Τὴν ἔννοιαν τοῦ Διὸς πατρὸς καὶ πατρῶου ἔδειξε σαφῶς ὁ Μ. Ρ. NILSSON AfRw. 1938, 156 κέ. πρβ. καὶ Gesch. d. gr. Religion I, 378 κέ. Ζεὺς Πατρῶος εἶναι ὁ θεὸς τῶν προγόνων, τοῦ γένους. Τὸ γένος τῶν Λαβυαδῶν ἐν Δελφοῖς ἔχει προσιάτην τὸν Δία *Πατρῶον* (Α στίχ. 14 κ.ἀ.). Ὑπὸ τὴν αὐτὴν ἔννοιαν ἀναφέρεται ἐν ἄλλῃ ἐπιγραφῇ (Τροίας) ὡς *προπάτωρ* (AJA 1935, 538, NILSSON Gesch. d. gr. Rel. 377), ὅπου ἡ παραιτέρω σύναψις ἐν τῇ αὐτῇ ἐπιγραφῇ πρὸς τὸ *ἐρκεῖος* καθιστᾷ ἔτι προφανεστέραν τὴν ἔννοιαν ἀλλαγῆς (BCH 1894, 441, Rev. Arch. XI, 1935, 195) ἀναφέρεται ὡς *ἐρκεῖος πατρῶος*. Εἶναι οὕτω πατρώα ἢ λατρεία τοῦ Ἐλαστέρου Διὸς εἰς τοὺς ἀπογόνους τοῦ Μανδροθέμιος καὶ πιθανῶς τὸ τέμενος ἦτο ἰδρυμένον ἀρχικῶς ὑπὸ τούτων. Ἐὰν ἢ ἐν Θάσῳ καὶ τῇ ἀποικίᾳ αὐτῆς Γαληψῷ (Rev. Arch. IX 1935, 195 κέ.) λατρεία τοῦ Διὸς Πατρῶου συνάπτεται πρὸς τὴν λατρείαν τοῦ Διὸς Ἐλαστέρου Πατρῶου τῆς Πάρου δὲν δύναμαι νὰ εἶπω μετὰ βεβαιότητος, ἀλλ' εἶναι δυνατὴ, ὡς θὰ ἴδωμεν κατωτέρω.

Ἄλλὰ τίς εἶναι ὁ Ζεὺς Ἐλάστερος; Δὲν βλέπω ἄλλην δυνατότητα ἐρμηνείας τῆς λέξεως εἰμὴ τὴν ἐκ τοῦ *ελαύνω* καὶ *ἀστήρ*. Βεβαίως εἰς τὰ ἐκ τοῦ *ελαύνω* σύνθετα ὡς πρῶτον συνθετικὸν λαμβάνεται τὸ *ελασι-*, ὡς *ελάσιππος*, *ελασιβρόντας* (ΠΙΝΔ. ἀπόσπ. 144). Ἄλλὰ γνωστῆς οὐσῆς τῆς περὶ τὰ τοιαῦτα σύνθετα ἀσταθείας (Ε. SCHWYZER Gr. Grammatik, σ. 441), οὐδὲν ἐμποδίζει νὰ δεχθῶμεν, ὅτι ἡδύνατο νὰ ληφθῆ καὶ τὸ ἐνεστωτικὸν θέμα *ελα-* (ελά-ω), πιθανώτατα δὲ εὐφωνικοί λόγοι ἐπέδρασαν πρὸς τοιοῦτον σχηματισμόν **ελασιάστερος* ἢ **ελασάστερος* ἀμφιβάλλω ἂν ἡδύνατο νὰ προφέρουν ἑλληνικὰ χεῖλη. Ὁ Ε. SCHWYZER ἔ.ἀ., ἀναφέρει ὡς παράδειγμα τῆς ποικιλίας τῶν τοιούτων συνθέτων τὸ *ἐλκεσί-πεπλος* παρὰ τὸ *ἐλκε-χίτων* εἶναι προφανῶς ἀνάλογα καὶ τὸ *ελάσιππος* παρὰ τὸ *ελάστερος*.

Τοῦ Διὸς ἐλαύνοντος ἀστέρα τὴν ιδιότητα γνωρίζομεν κυρίως ἐκ τῆς Ἰλιάδος Δ 75 κέ.

Οἶον δ' ἀστέρα ἦκε Κρόνου πάϊς ἀγκυλομήτεω,
ἢ ναύτησι τέρας ἠὲ στρατῶι εὐρέι λαῶν,
λαμπρόν· τοῦ δέ τε πολλοὶ ἀπὸ σπινθήρες ἴενται
τάῃ εἰκυῖ' ἠΐξεν ἐπὶ χθόνα Παλλὰς Ἀθήνη.

Ἦδη οἱ ἀρχαῖοι σχολιασταὶ ἐσημείωσαν ὅτι πρόκειται περὶ διάπτοντος ἀστέρος: *ἀστέρα νῦν φησι τὸν ἀστεροειδῶς ἀκοντιζόμενον* (DINDORF 3, 199). Ἐν τῷ εἰς Ἀπόλλωνα Ὄμ. Ὑμνῷ 441 κατὰ προφανῆ, ὡς γνωστόν, μίμησιν τῶν στίχων τούτων ὁ Ἀπόλλων μεταμορφώνεται ἐπίσης εἰς ἀστέρα, ἀλλ' εἰς τὴν δευτέραν ταύτην περίπτωσιν λείπει βεβαίως ἡ εἰκὼν τοῦ Διὸς ἐξακοντίζοντος τοὺς ἀστέρας. Ἡ ἔννοια αὕτη οὕτω σαφῆς ἀπαντᾷ μόνον εἰς τοὺς ἀνωτέρω στίχους τοῦ Δ τῆς Ἰλιάδος καὶ τὸν Ἐλάστερον Δία τῆς Πάρου, τὸν ὁποῖον τώρα γνωρίζομεν. *Ἀστέρα εἶναι* (Δ 75) καὶ *ἀστέρα ἐλαύνειν* (Ἐλάστερος) εἶναι προφανῶς ταυτόσημα.

Ὁ ἐκσφενδονισμὸς οὗτος τῶν ἀστέρων ἀνήκει εἰς τὴν γνωστὴν ἀντίληψιν περὶ Διὸς, ὅστις, ἐκτὸς τοῦ κεραυνοῦ, ἐκσφενδονίζει ἐπίσης τὴν ἀστραπὴν, ὡς N 242

βῆ δ' ἴμεν ἀστεροπῆι ἐναλίγκιος, ἦν τε Κρονίων
χειρὶ λαβῶν ἐτίναξεν ἀπ' αἰγλήεντος Ὀλύμπου
δεικνὺς σῆμα θροτοῖσιν... (πρβ. καὶ B 353, I 236 κ.ἄ.)

ἢ τὴν βροντὴν, ὡς παρὰ ΠΙΝΔΑΡΩ Ὀλυμπ. IV 1 κέ.

ἐλατῆρ ὑπέρτατε βροντᾶς ἀκαμαντόποδος
Ζεῦ

καὶ Ἐλασιβρόντα παῖ Ρέας (ΠΙΝΔ. ἀπ. 144). Πρβ. καὶ φ 413, ω 112 κέ. Εἰς τὸν Πίνδαρον ἔχομεν οὕτω τὸ πλησιέστερον πρὸς τὸν ἐλάστερον Δία, ἔνθα τὸ ἐλαύνω ἀντικαθιστᾶ τὸ ἰέναι (ἦκε ἀστέρα) τοῦ Δ 75. Τὴν ἰοὶν ἐπίσης τανύει ὁ Ζεὺς (P 547). Ὁ ἀστὴρ, σῶμα οὐράνιον, συγγενὲς πρὸς τὸν κεραυνόν, τὴν ἀστραπὴν, τὴν βροντὴν, τὴν ἰριδα, εὐρίσκεται εἰς τὴν κυριότητα τοῦ Διὸς καὶ ἐξακοντίζεται ὑπὸ τούτου, ὅταν θέλῃ νὰ δηλώσῃ τὴν θέλησίν του. Εἶναι πάντα ταῦτα τὰ οὐράνια σημεῖα *διοσημίαι* (A. B. COOK II 4 κέ), ὅπως ρητῶς ἀναφέρεται εἰς τοὺς ἀνωτέρω δημοικοὺς στίχους.

Εἶναι τόσον φυσικὴ ἢ τοιαύτη ἐρμηνεία καὶ τόσον σύμφωνος πρὸς τὰς παλαιότερας ἑλληνικὰς ἀντιλήψεις, ὥστε οὐδεὶς θὰ θελήσῃ νὰ ἐρμηνεύσῃ τὸν Δία ἐλάστερον ὡς τὸν ὀδηγοῦντα καὶ κανονίζοντα τὰς κινήσεις τῶν ἀστέρων πρβ. ἐπίγραμμα τοῦ β' π.Χ. αἰ., ὅπου ὁ Ζεὺς διευθύνει πόλον ἀστρων, W. ΡΕΕΚ Μνημοσύνου Th. Wiegand, σ. 15, Α στ. 1. Ἀκόμη ὀλιγότερον πιθανὴ εἶναι ἡ παραδοχὴ ἔστω καὶ λανθανούσης ἐξομοιώσεως τοῦ Διὸς πρὸς ἀστέρα, ὡς ὑποπτύει ὁ COOK I 760 διὰ τὸν στίχον Δ 75 συνάπτων πρὸς τὴν μεταγενεστέραν παράδοσιν (ΚΛΗΜΗΣ ΡΩΜΗΣ, Ὀμιλ. 5.13 καὶ ΤΖΕΤΖΗΣ εἰς ΛΥΚΟΦΡ. Ἀλεξ. 88), καθ' ἣν ὁ Ζεὺς ὡς ἀστὴρ ἐγέννησεν ἐκ τῆς Λήδας τοὺς Διοσκούρους καὶ ὡς ἴσως θὰ ἠδύνατό τις νὰ εἰκάσῃ ἐκ τῆς ἐν Κέφ λατρείας τοῦ Διὸς Ἰκμαίου - Σειρίου (A. B. COOK II 265 κέ).

Δυνατὴ φαίνεται ἡ σύναψις τῶν στίχων Δ 75 κέ. πρὸς τοὺς μετεωρίτας, ὡς ὑποθέτει ὁ COOK III 885 κέ.

Ἡ λατρεία τῶν ἀστέρων, ὡς γνωστόν, εἶναι μόνον τῶν μεταγενεστέρων χρόνων τῆς ἀρχαιότητος (πρβ. M. P. NILSSON Symbolisme astronomique et mystique dans certains cultes publics grecs ἐν Collection Latomus II, σ. 217 κέ.), ἀκόμη δὲ καὶ ἡ πίστις εἰς τὸν Δία θεὸν τῶν ἀστέρων ἢ ἡ ταύτισις αὐτοῦ πρὸς ἀστέρα εἶναι ἐντελῶς μεταγενεστέρα. Πρβ. COOK I 545 καὶ 740 κέ.

Ἡ ἐμφάνισις διάττοντος ἀστέρος θεωρηθεῖσα ὡς διοσημία ὑπὸ τῶν ἀπογόνων τοῦ Μανδροθέμιος εἴτε, ἴσως, ἡ πραγματικὴ ἢ φανταστικὴ πτώσις ἑνὸς μετεωρίτου εἰς περιοχὴν ἀνήκουσαν εἰς τούτους ὑπῆρξεν ἡ ἀφορμὴ τῆς ἰδρύσεως τῆς λατρείας τοῦ Διὸς ἐλαστέρου.

Ἡ σπονδὴ μέλιτος νοεῖται καὶ μετὰ τὴν ἀντικατάστασιν τοῦ Ἐνδένδρου ὑπὸ τοῦ Ἐλαστέρου Διὸς εἰς τὴν ἐπιγραφὴν 3. Αὕτη εἶναι χαρακτηριστικὴ διὰ τὰς χθονίας θεότητας. Ἡ σπονδὴ μέλιτος μαρτυρεῖται καὶ εἰς τὴν λατείαν τοῦ Διὸς Ἰκμαίου —

Σειρίου ἐν Κέφ (COOK III 267 σημ. 5). Παρ' ὅλον ὅτι εἶναι γνωστὸν ὅτι χθόνιαι χοαὶ προσεφέροντο εἰς τοὺς ἀστέρας (KIRCHER Die sakr. Bedeutung d. Weines 3), εἶναι ὅμως δυνατὸν αἱ ἀστροικαὶ αὗται λατρεῖαι νὰ μὴ εἶναι πολὺ παλαιαὶ (NILSSON ἔ.ἀ. σ. 218 κέ.). Ἐπιμένοντες εἰς τὸν παραλληλισμὸν τοῦ ἑξακοντισμοῦ τῶν διαπτόντων, ἢ τῶν μετεωριτῶν ἐνδεχομένως, πρὸς τὸν κεραυνόν, βροντὴν κ.τ.δ. δυνάμεθα νὰ ἐνθυμηθῶμεν τὸν Δία Καταιβάτην ὁ πίπτων ἀστὴρ εἶναι ἀνάλογος πρὸς τὸν πίπτοντα κεραυνόν καὶ εἶναι δυνατὸν νὰ θεωρηθῇ ὅτι τὸ τέμενος τοῦ Διὸς ἐλαστέρου ἦτο ἀνάλογον πρὸς τὰ ἐνηλύσια. Εἰς τὸν τόπον, ὅπου ὁ κεραυνὸς τοῦ Διὸς ἐφόρευσε τὸν Ἐρεχθέα, ἦτοι εἰς τὸν βωμὸν τοῦ Διὸς Ὑπάτου πρὸ τοῦ Ἐρεχθείου, προσεφέροντο πέμματα ἄνευ οἴνου ἦτοι χθόνιαι θυσίαι καὶ μελιτοῦσαι (N. M. ΚΟΝΤΟΛΕΩΝ Ἐρεχθεῖον σ. 10 κέ.). Ἀκριβῶς δὲ καὶ εἰς τὴν Θάσον πλησίον τῆς ἐπιγραφῆς τοῦ Διὸς Πατρῶου εὐρέθη καὶ ἄλλη μνημονεύουσα Διὸς Καταιβάτου (Rev. Arch. 1937, 198).

N. M. ΚΟΝΤΟΛΕΩΝ

ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ ΑΜΦΟΡΕΥΣ ΕΛΛΗΝΙΣΤΙΚΗΣ ΕΠΟΧΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΟΛΥΜΠΙΕΙΟΥ

ΥΠΟ ΜΑΡΚΕΛΛΟΥ Θ. ΜΙΤΣΟΥ

Ὁ ἐν τῇ εἰκόνι 1 καὶ 2 ἀμφορεὺς εὐρέθη κατὰ τὰς ἀνασκαφὰς ἐπὶ τοῦ χώρου, ἔνθα ἦτο τὸ ἱερόν τοῦ Πυθίου Ἀπόλλωνος παρὰ τὸν Ἴλισσόν. Ἐκεῖτο ἐντὸς τοῦ μεταγενεστεροῦ ὑδραγωγείου, τὸ ὁποῖον διήρχετο ἄνωθεν τοῦ Πεισιστρατείου, ἦτοι μεταξὺ τοῦ βραχῶδους λόφου καὶ τοῦ νοτίου τοίχου τοῦ περιβόλου τοῦ Ὀλυμπιείου (εἰδικῶς ὑπὸ τὴν ἀνωφερικὴν ὁδόν, ἢ ὁποία ὁδηγεῖ πρὸς τὸ ἄλσος καὶ τὸ ὑπαίθριον καφφενεῖον). Συνεκολλήθη ἐκ πολλῶν τεμαχίων καὶ συνεπληρώθη διὰ γύψου. Ὑψος τοῦ σφζομένου μέρους 0.76.

Ἡ ἐπιφάνεια τῶν ὄμων καὶ τῆς κοιλίας τοῦ ἀγγείου διακοσμεῖται διὰ παραστάσεων σχετικῶν πρὸς τοὺς ἀγῶνας τῶν Παναθηναίων, κατὰ τὰ ὁποῖα εἶχε τοῦτο δοθῆ ὡς ἔπαθλον εἰς ἀγῶνα δρόμου.

Ἐπὶ τῆς κυρίας ὄψεως παρίσταται ἡ Ἀθηνᾶ (*εἰκ. 1*) ὀπλισμένη χωροῦσα πρὸς δεξιὰ. Πρὸς ταύτην τείνει τὴν χεῖρα Νίκη ἐπὶ δωρικοῦ κίονος. Ἐπὶ τῆς ὀπισθίας ὄψεως (*εἰκ. 2*) δρομεὺς, εἰς τὸ τέρμα τοῦ δρόμου, τείνει τὴν χεῖρα, ἵνα λάβῃ στέφανον, ὃν ἔτερα Νίκη ἐπὶ κίονος τείνει πρὸς αὐτόν. Τὸν χώρον μεταξὺ τῶν δύο παραστάσεων τῆς ἐπὶ κίονος Νίκης πληροῖ παχεῖα ταινία μελανοῦ χρώματος ἐκ τοῦ λαιμοῦ πρὸς τὴν βάσιν τοῦ ἀγγείου. Παραλλήλως πρὸς τὴν ταινίαν ἔχει γραφῆ διὰ μέλανος χρώματος ἐπὶ τοῦ ἐρυθροῦ ἢ ἐπιγραφὴ: **Τῶν Ἀθήνηθεν [ἄθλων].**

Ἐπὶ τῆς ἀντιστοίχου πλευρᾶς, καὶ ἀκολουθοῦσα τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν, ἦτοι ἀπὸ